

Circulaire economie: ambities en doelen voor het gemeentelijke bestuursakkoord

memo | 15 maart 2022 |

Aan: onderhandelaars gemeenten van Regio Foodvalley

Geachte toekomstige bestuurders van de gemeente,

U staat voor de belangrijke taak een coalitieakkoord te maken voor uw gemeente. Het is relevant en urgent om daarin ook de circulaire economie een goede plek te geven. Het huidige kabinet heeft hierin het goede voorbeeld gegeven door op in het regeerakkoord op te nemen dat in de komende periode een ambitieus klimaatdoel voor de circulaire economie en uitvoeringsprogramma wordt ontwikkeld. Wij, als Living Lab Regio Foodvalley Circulair, pleiten er voor om het binnen uw coalitieakkoord circulaire economie een domeinoverstijgend thema te maken gezien de veelomvattendheid en de raakvlakken met veel belangrijke thema's zoals energie, afval, ruimtelijk ordening en toekomstbestendige bedrijven. Wij zijn al jarenlang betrokken bij de Circulaire Economie en vormen een netwerk van bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden. Graag bieden we u een aantal van onze inzichten en adviezen aan voor uw bestuursprogramma.

Circulaire Economie = waarde in de kringloop houden

We zijn in Nederland op weg naar een volledig circulaire economie in 2050. Daarbij worden grondstoffen en producten optimaal ingezet en hergebruikt in de verschillende schakels van de productieketen: van de winning van grondstoffen tot productie tot consumptie tot verwerking na de levensduur. Het gaat niet alleen om grondstoffen, maar om alle hulpbronnen want ook water en bodem moeten in de gesloten kringloop worden opgenomen. En het gaat niet alleen om economie en milieu maar ook om mensen. Sociale arbeid, tegengaan van misbruik, transparante ketens en echte prijzen zijn integraal onderdeel van de circulaire economie. De landelijke doelstelling van 50% circulariteit in 2030 en 100% in 2050 vraagt grote veranderingen en nieuwe systemen. De kracht van de regio en van lokale samenwerkingen is daarin niet te onderschatten. Er wordt om visie, beleid en uitvoering gevraagd!

Een economie waarin grondstoffen en producten optimaal worden ingezet en hergebruikt in verschillende schakels van de productieketen: Van de winning van grondstoffen tot consumptie.

Kansen voor de circulaire economie

Benoemt u alsublieft circulaire economie in het gemeentelijke beleid te en formuleer concrete en ambitieuze doelstellingen. Zorg er daarbij voor dat ambities worden doorvertaald in in voldoende uitvoeringscapaciteit en -budget. De bedrijven in de Regio Foodvalley hebben grote kansen en de juiste uitgangspunten om koploper te worden o.a. op het gebied van Agrifood, circulaire bouw, waterstof en maakindustrie en daarmee voor een

stevige, toekomstbestendige economie te zorgen. Het zorgen voor een duidelijk wettelijk kader en partnerschap van de gemeenten in de circulaire transitie geeft bedrijven handvatten om circulair te innoveren. De kennis- en onderwijsinstellingen leveren de professionals van morgen, goed geïnformeerde burgers en volop kennis en creativiteit om de transitie naar een circulaire economie vaart te geven. In de Regio Foodvalley is een woningbouwopgave van 40.000 woningen. Het is een enorme kans om dat circulair te doen en om daarmee een circulaire ontwikkeling op gang te brengen. Verschillende andere grote opgaven zoals energietransitie, klimaatadaptatie, toekomstbestendige landbouw, stikstof, ruimtelijke inpassing en revitalisering van bedrijventerreinen raken ook aan grondstofketens en duurzame kringlopen en daarmee aan de circulaire economie.

Concrete doelstellingen

Als gemeente kunt u bijvoorbeeld als concrete doelstellingen opnemen:

- We kopen in 2025 voor 50% circulair in en nemen circulariteit altijd mee in de aanbestedingscriteria. We hanteren daarbij een 'comply or explain' strategie (bij afwijking van de regel dat circulaire inkopen de norm is wordt het college geïnformeerd). We sturen op de totale levensduur van producten en zorgen voor goede verankering in de organisatie.
- We participeren als gemeente in ten minste één PIANOo Buyer Group en experimenteren met de uitkomsten hiervan in onze aanbestedingen.
- Waar mogelijk zijn wij launching customer of koploper bij circulaire producten of projecten.
- Wij informeren en inspireren onze bedrijven gericht over de circulaire economie en nut, noodzaak en kansen.
- We ondersteunen waar mogelijk lokaal en regionaal het (MKB) bedrijfsleven en zijn een actieve partner om circulair ondernemerschap te stimuleren.
- Bij bouwprojecten waar wij eigenaar of opdrachtgever van zijn is circulair bouwen de norm. Dat betekent minimaal 50% secundaire bouwmaterialen, minimaal 10% biobased materialen en een aantoonbare circulaire visie bij het ontwerp (bijvoorbeeld rondom losmaakbaarheid, materialenpaspoort en reductie van primaire grondstoffen). Wij stimuleren dit ook bij andere bouwprojecten (o.a. bij de woningbouwopgave die er ligt). Hierbij stimuleren we ook beperking van de drinkwatervraag en maximaal duurzame verwerking van afvalwater.
- Circulair slopen biedt kansen, waar mogelijk stimuleren we matchmaking van vraag en aanbod bij hergebruik van bouwmaterialen.
- We hanteren de methode duurzaam-GWW en committeren ons aan het Manifest Duurzaam GWW 2030.
- Wij committeren ons aan de VANG doelstellingen voor afval (75% afvalscheiding en maximaal 100kg restafval per inwoner) en streven naar 100% afvalscheiding van huishoudelijk afval in 2025. Daarnaast willen we hoger op de R-ladder met afval omgaan en halveren we de hoeveelheid afval dat de economie 'verlaat' via afvalverbrandingsinstallaties en/of stortplaatsen t.o.v. 2012 (12 Mton voor Nederland).
- We ontwikkelen een circulair ambachtscentrum bij de gemeentelijke milieustraat of op regionale schaal.
- Wij zorgen voor bewustwording voor onze inwoners rondom voedselverspilling (o.a. door mee te doen aan de jaarlijkse Verspillingvrije week), hergebruik van producten, afval en keuzes die positief zijn voor de circulaire economie.
- Wij zoeken circulaire toepassingen voor lokale en regionale reststromen bijvoorbeeld door voor biomassa samen te werken met partijen die hoogwaardige producten maken of door reststromen op bedrijventerreinen in kaart te brengen.

- We dringen voedselverspilling met de helft terug in 2030 (vergeleken met 2015, landelijke ambitie) en stimuleren de gehele keten van producent tot consument. We geven in onze interne organisatie het goede voorbeeld.
- We integreren circulaire economie in de omgevingswet en zoeken daarin o.a. naar circulariteit op bedrijventerreinen en bij de ontwikkeling van woningen.
- Bij economisch beleid, energietransitie, mobiliteit, klimaat etc. leggen we circulaire principes vast, waarbij grondstoffen en hulpbronnen in de kringloop worden gehouden.
- We stellen een bestuurlijk ambassadeur voor circulaire economie aan in ons college van B&W die in de regio en daarbuiten het thema en de doelstellingen behartigd.
- We stellen een circulair actieplan op waarin onze ambities en activiteiten op het gebied van circulair staan beschreven.

Voor vragen en meer uitleg kunt u altijd contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet, namens de Versnellingskamer van het Living Lab Regio Foodvalley Circulair

Wim Werkman, voorzitter

Contact via:

Carolien Huisman

Programmamanager Living Lab Regio Foodvalley Circulair

06 20557588 / 06 49235968

carolien@regiofoodvalleycirculair.nl

Living Lab Regio Foodvalley Circulair

Ondernemers, onderwijs- & kennisinstellingen en overheden delen de urgentie en noodzaak om circulair te gaan werken in de Regio Foodvalley. Daarom is er een Living Lab Circulair opgezet, dat vanaf februari 2019 officieel van start is gegaan. In een vierjarig programma werken partijen uit de triple helix samen aan een versnelling van de circulaire economie. Dat doen de partners door in hun eigen werkpraktijk bijdragen te leveren aan de drie strategische doelen van het programma:

- + duurzaam gebruik van grondstoffen**
- + meer concurrerend vermogen van ondernemers en de regio**
- + versterken innovatieve kennisregio op het gebied van circulaire economie**

Er zijn zo'n 60 partijen partner van het Living Lab en dat aantal groeit nog steeds. Om concreet samenwerking en innovatie te versnellen organiseert het Living Lab Werkplaatsen op thema's binnen de Circulaire Economie. Deze communities of practice richten zich op concrete circulaire casussen in de praktijk. Hierbij maken we maximaal gebruik van bestaande initiatieven, netwerken en kennis. Er zijn op dit moment werkplaatsen voor de thema's Bouw, Voedselverspilling, Waterstof, Industrie en Meetbaarheid van circulariteit.

Daarnaast is er binnen het Living Lab een loket waar ondernemers met hun vragen over de circulaire economie terecht kunnen en is er een verbinder actief die specifiek MKB ondernemers ondersteunt en koppelt aan verschillende onderwijsinstellingen (WO, HBO, MBO en middelbare scholen). We organiseren netwerk- en eenmalige themasessies, zorgen voor samenwerking over thema's en regiogrenzen heen en communiceren veel over goede voorbeelden. Meer informatie is te vinden op onze website: www.regiofoodvalleycirculair.nl. Er is een dagelijks bestuur (Versnellingskamer), een adviesraad (Circulaire Raad) en een programmabureau met een programmamanager, secretariaat, werkplaatsbegeleiders en communicatie.